08/08/2024

8 Αυγούστου: Εορτάζει ο Άγιος Αιμιλιανός Επίσκοπος Κυζίκου

/ Βίοι Αγίων

- *Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος*

Η περίοδος της εικονομαχίας (726-842) υπήρξε μια από τις πλέον δύσκολες εποχές για την Εκκλησία μας, όπου αμφισβητήθηκε η παραδεδομένη ορθόδοξη πίστη και καταδιώχτηκαν οι ορθόδοξοι. Μέσα από τον αγώνα, για την προάσπιση της

σώζουσας πίστης της Εκκλησίας αναδείχτηκαν μεγάλες μορφές ομολογητών Πατέρων, οι οποίοι όρθωσαν το ανάστημά τους στην παντοδύναμη αυτοκρατορική εξουσία, η οποία εξέφραζε, υποστήριζε και επέβαλλε δια της βίας, την αίρεση της εικονομαχίας. Αδιαφορώντας για τις διώξεις, τα βασανιστήρια και το θάνατο, προάσπισαν την Ορθοδοξία και έσωσαν την αλήθεια. Ένας από τους πολυπληθείς ομολογητές αυτής της ταραγμένης περιόδου υπήρξε και ο άγιος Αιμιλιανός Επίσκοπος Κυζίκου της Μ. Ασίας.

Καταγόταν από τη Βασιλεύουσα. Από μικρός θέλγονταν από ζήλο να ακολουθήσει τον μοναχικό βίο και να υπηρετήσει την Εκκλησία του Χριστού. Σπούδασε τις ονομαστές σχολές της Κωνσταντινουπόλεως και απέκτησε σοβαρή μόρφωση. Όταν ενηλικιώθηκε εντάχτηκε στη μοναχική αδελφότητα, που είχε ιδρύσει στο στενό του Βοσπόρου ο άγιος Ταράσιος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως και ομολογητής. Εκεί διέπρεψε με την ευσέβειά του, την προσήλωσή τους στην Ορθοδοξία και τις ιερές παραδόσεις και την αρετή του. Έχαιρε μεγάλης εκτιμήσεως από όλους.

Στα 787 κοιμήθηκε ο Μητροπολίτης Κυζίκου της Μ. Ασίας Νικόλαος και ο πιστός κλήρος και λαός ανέδειξαν διάδοχό του τον Αιμιλιανό. Παρά τις αντιρρήσεις του, όπως όλων των μεγάλων Πατέρων, οι οποίοι συναισθάνονταν το ασήκωτο βάρος του επισκοπικού αξιώματος, δέχτηκε.

Η επισκοπική του διακονία υπήρξε υποδειγματική και θεάρεστη. Ο ίδιος αναδείχτηκε πιστός οικονόμος της χάριτος και των μυστηρίων του Θεού. Εργάστηκε με ζήλο για την πνευματική εξύψωση του ποιμνίου του και άσκησε ένα τεράστιο φιλανθρωπικό έργο. Χιλιάδες αναξιοπαθούντες έβρισκαν κοντά του αγάπη, στήριξη και θαλπωρή. Αυτό τον έκανε πολύ αγαπητό στην επισκοπική του περιφέρεια.

Η εικονομαχική έριδα φάνηκε να είχε σβήσει, με την σύγκληση της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου (787), η οποία καταδίκασε την αίρεση της εικονομαχίας και θριάμβευσε η ορθόδοξη πίστη. Αλλά το 815, ο αυτοκράτορας Λέων Ε΄ ο Αρμένιος (813- 820), ανανέωσε την εικονομαχική πολιτική των εικονομάχων προκατόχων του αυτοκρατόρων και εξέδωσε διάταγμα να αφαιρεθούν από του ναούς οι Ιερές Εικόνες και να απομονωθούν οι υποστηρικτές της τιμητικής τους προσκύνησης. Είχε την πλανεμένη γνώμη ότι η πολεμική κατά των Εικόνων έφερε ευημερία στο κράτος και επιτυχίες στο στράτευμα. Απαίτησε από τον Πατριάρχη Νικηφόρο Α΄ (806-815) να υποστηρίξει την εικονομαχική του πολιτική. Ο Νικηφόρος εκδήλωσε φανερά και δυναμικά την αντίθεσή του στην εκκλησιαστική πολιτική του Λέοντος. Παρέλαβε τους ορθοδόξους Επισκόπους: Θεοφύλακτο Νικομηδείας, Αιμιλιανό Κυζίκου, Ευθύμιο Σάρδεων, Ευδόξιο Αμορίου, Μιχαήλ Συνάδων και Ιωσήφ

Θεσσαλονίκης, πήγαν στο παλάτι, προκειμένου να ελέγξουν τον ασεβή αυτοκράτορα και να προσπαθήσουν να τον συνεφέρουν στην Ορθοδοξία. Ο Νικηφόρος, μαζί με τους άλλους ομολογητές Επισκόπους έδειξαν ασυνήθιστη παρρησία και θάρρος ενώπιον του σκληρού Λέοντος και αρνήθηκαν να συγκατατεθούν στην εικονομαχική του πολιτική.

Ο Λέων θύμωσε υπέρμετρα και ζήτησε την καθαίρεση του Νικηφόρου, ανεβάζοντας πραξικοπηματικά στο θρόνο τον Θεόδοτο, ο οποίος συμφωνούσε μαζί του. Ο νέος Πατριάρχης συγκάλεσε Σύνοδο στην Αγία Σοφία, για να κηρύξει άκυρες τις αποφάσεις της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου και να εκδώσει αποφάσεις υπέρ της καταργήσεως των Ιερών Εικόνων. Έτσι άρχισε μια νέα σφοδρή περίοδος διωγμών κατά των ορθοδόξων. Οι ορθόδοξοι Επίσκοποι καθαιρέθηκαν, διαπομπεύτηκαν και εξορίστηκαν.

Σε αυτή την ληστρική Σύνοδο, συμμετείχαν και πολλοί ορθόδοξοι Επίσκοποι, μεταξύ αυτών και ο Αιμιλιανός Κυζίκου, όπου διατράνωσαν την πίστη τους στην Ορθοδοξία. Ο Αιμιλιανός μίλησε με θάρρος και παρρησία και κατάγγειλε με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο την πολιτική του αυτοκράτορα, η οποία ήταν αντίθετη με την πίστη της Εκκλησίας. Ομολόγησε με σθένος το μεγαλείο της ορθοδόξου πίστεως και απέδειξε την ορθότητα της τιμητικής προσκύνησης των Σεπτών Εικόνων.

Η θαρραλέα ομολογία του Αιμιλιανού προκάλεσε σάλο και προκάλεσε τη μήνη του ασεβούς εικονομάχου αυτοκράτορα, ο οποίος έδωσε διαταγή να εκθρονισθεί, να καθαιρεθεί και να εξορισθεί. Ο γενναίος ιεράρχης, με το θυσιαστικό του φρόνημα αντιμετώπισε με καρτερία και ανεξικακία τις διώξεις. Με δάκρυα στα μάτια και οδυρμό ψυχής αποχαιρέτησε το αγαπημένο του ποίμνιο και πήρε το δρόμο της εξορίας.

Οι ταλαιπωρίες και η θλίψεις κατέβαλαν το ασθενικό σαρκίο του. Κοιμήθηκε ειρηνικά στην εξορία και κατατάχτηκε στους αγίους ομολογητές Πατέρες. Την πρώτη του ασματική ακολουθία του και δει τον κανόνα, ποίησε ο σύγχρονός του άγιος Θεοφάνης ο Γραπτός, αλλά το 1876 ο μακαριστός Μητροπολίτης Κυζίκου Αιμιλιανός εξέδωσε συμπληρωμένη την ασματική του ακολουθία. Ιδιαιτέρως τιμάται στην κοινότητα Καλλιμασία της Χίου, με λαμπρότητα κατ’ έτος. Η μνήμη του τιμάται στις 8 Αυγούστου.

Ο άγιος ομολογητής Αιμιλιανός αποτελεί (πρέπει να αποτελεί) λαμπρό παράδειγμα αληθινού Επισκόπου, ο οποίος αψήφησε τα θέλγητρα, τις δόξες και τις ανέσεις του κόσμου και προτίμησε το δύσκολο δρόμο της συνέπειας και του καθήκοντος. Τίμησε την Ιερά Παρακαταθήκη, που του εμπιστεύτηκε η Εκκλησία και έδωσε τον καλό αγώνα για την υπεράσπιση της μόνης σώζουσας ορθόδοξης πίστης. Έμεινε

εδραίος και αμετακίνητος στην αμώμητη χριστιανική πίστη, όπως τη δίδαξε ο Χριστός, κήρυξαν οι Άγιοι Απόστολοι και παρέλαβε η Εκκλησία. Έγινε στύλος της αλήθειας και ένθεος ζηλωτής των ιερών παραδόσεων, σκεύος εκλογής και κρηπίδα ομολογίας. Δεν λύγησε μπροστά στις απειλές της πανίσχυρης κοσμικής εξουσίας και δε δείλιασε από τις φοβερές συνέπειες για την εμμονή του στην Ορθοδοξία.